

K VEDENÍ

DALŠÍCH OPERACÍ

V článku věnujeme hlavní pozornost zabezpečení zasazení druhých sledů, překonávání rozsáhlých zamořených prostorů a zmaření protiúderu nepřítele.

Frontovou útočnou operaci podrobně plánujeme do splnění bližšího úkolu frontu a méně podrobně do splnění dalšího úkolu frontu. Velmi obtížně můžeme totiž předvídat vývoj událostí na celou hloubku frontové útočné operace. Vzhledem k tomu musí velitel a štáb frontu přijímat včas všechna nezbytná opatření k plynulému přechodu na plnění dalšího úkolu frontu.

Jedním z těchto opatření je vytvořit vhodná a plně bojeschopná uskupení k plnění dalšího úkolu frontu.

Pro nepřetržité narůstání sil na směru hlavního úderu frontu k rozvíjení útoku a k vedení dalších operací má rozhodující význam manévr vojsk a včasné zasazení druhých sledů a záloh do sražení.

Proto při překonávání prvních útočných operací armád vytváří front k rozvíjení útoku a k vedení dalších operací nová uskupení vojsk.

K zabezpečení tohoto úkolu štáb důsledně analyzuje situaci v pásmu frontu. Vychází při tom z průběhu a výsledků pohraničního sražení, přechodu na použití jaderných zbraní, boje s operačními zálohami a z průběhu operací sousedních frontů a armád.

Vyhodnocuje situaci a možnosti nepřítele v operačním a strategickém měřítku s důrazem na jeho raketové jaderné prostředky, letectvo a možnosti přisunu nových svazků na dané směry.

Současně rozebírá reálné možnosti vlastních vojsk z hlediska jejich bojeschopnosti, stavu velení a týlového zabezpečení.

Rozhodujícím činitelem pro splnění dalšího úkolu je předvídatost vývoje situace a včasné vydání upřesňujících úkolů podřízeným armádám s důrazem na určení:

- nejdůležitějšího nebo nejnebezpečnějšího uskupení, které máme v průběhu dalšího úkolu frontu zničit,
- hlavních cílů a objektů pro údery jaderných zbraní,
- směru hlavního a druhého úderu frontu,
- manévru k postupnému vytvoření operačního uskupení sil a prostředků pro splnění dalšího úkolu frontu zejména při zasazení druhého sledu frontu.

Úkoly svazků a svazů určujeme především na směry, kde nepřítel utrpěl velké ztráty nebo kde nemá v pohotovosti bližší zálohu. Přednostně musíme zabezpečit úplnou bojeschopnost vlastních raketových prostředků, tankových a výsadkových svazků a útvarů. Všechny prostředky povedou neustálý průzkum a budou ničit zbraně hromadného ničení nepřítel.

Neméně důležité je doplnit svazky a útvary osobami s materiálem všeho druhu s důrazem na jadernou municí, střelivo, PHM a zdravotnický materiál. Ztráty na bojové technice musíme nahradit. Přisuneme náhradní díly pro opravy poškozené techniky a novou techniku k doplnění.

V průběhu plnění bližšího úkolu frontu vzniknou ztráty i v orgánech velení, některé štáby budou částečně nebo i úplně vyřazeny z boje. Proto musíme zabezpečit doplňování štábů z kádrových záloh, reorganizovat částečně vyřazené štáby a případně je nahradit záložními štáby. Tím dosáhneme nepřetržitosti, pevnosti a pružnosti velení.

Při přípravě zasazení druhých sledů frontu (armád) velitelé a štáby věnují zvýšenou pozornost organizaci součinnosti, kterou zaměřují na sladění úderů raketového vojska a letectva, úderů tankových svazků a výsadků. Podstatnou část organizace součinnosti tvoří zpravodajské, palebné a ženijní zabezpečení a protivzdušná obrana druhosledové armády.

Vševojskovou armádu druhého sledu frontu zasahujeme zpravidla k plnění dalšího úkolu frontu (někdy i k plnění bližšího úkolu frontu). Do prostoru zasazení ji přesunujeme podle možností v noci. Ve dne se ve výjimečných případech přesunují jednotlivé svazky a útvary.

Pásmo přesunu armády druhého sledu musí umožňovat vyčlenění několika os přesunu pro každou divizi prvního sledu a rozptýlení sestavy. Přesun zabezpečuje protiletadlové raketové vojsko, stíhací letectvo frontu a část vojska PVO armád prvního sledu.

Armádu druhého sledu zasazujeme do mezer mezi armádami prvního sledu na směrech, umožňujících rychlý postup do velké hloubky, proniknutí do boků a týlu nepřátelského uskupení a ovdádnutí důležitých prostorů (objektů). K získání větší úderné síly můžeme jí předat do podřízenosti svazky prvosledových armád, které vedou boj na směru jejího zasazení.

Před zasazením druhého sledu upřesňuje velitel frontu úkol, směr zasazení, určuje objekty a dobu jaderných úderů prostředky frontu, dobu zasazení, počet přidělení jaderné munice, její ráže a dobu předání, způsob rozvinutí a součinnost, posilové prostředky a dobu jejich předání, ženijní, materiální, technické a jiné zabezpečení.

K zabezpečení přesunu druhého sledu frontu na čáru zasazení síly a prostředky frontu a armád prvního sledu organizují radiační a chemický průzkum, připravují k rozvinutí místa speciální očisty a několik variant zásahu odřadu pro odstraňování následků napadení ZHN nepřítel.

Zvýšenou pozornost věnujeme týlovému zabezpečení, které organizujeme tak, aby druhý sled měl při vyřazení z prostoru zasazení úplné zásoby a zachoval si síly a prostředky týlu pro zabezpečení boje v hloubce. K tomu je především třeba zvýšit akční radius tanků a rychle doplnit bojová vozidla při přechodu do útoku.

Na plnění dalšího úkolu frontu se významně podílí raketové prostředky a letectvo.

Při zasazení druhých sledů s cílem rozvíjet rozhodný útok, ničí raketové vojsko zjištěné prostředky jaderného napadení nepřítel a vede údery na

upřesněná uskupení jeho vojsk a zálohy přicházející z hloubky. Tyto úkoly zpravidla řešíme jednotlivými a skupinovými údery raket s jadernou nebo i speciální náloží. Dělostřelectvo zabezpečuje přesuny zasazovaných svazků tím, že ničí taktické prostředky jaderného napadení, umlčuje dělostřelectvo, místa velení a prostředky průzkumu a v případě potřeby ničí jednotlivá ohniska odporu na čáře zasazení. S rozvinováním hlavních sil svazků probíhá palebná příprava jejich útoku.

Protitankové zálohy zpravidla používáme v součinnosti s POZ nebo samostatně k zabezpečení čáry zasazení nebo přikrytí ohroženého křídla zasazovaných vojsk.

Jaderné údery na ohniska odporu, dělostřelectva a bližší zálohy vedou **raketové oddíly divízi** spolu s letectvem v nařizenou dobu na signál vševojskového velitele, avšak nejpozději do příchodu tanků a motostřeleckých jednotek na bezpečnostní vzdálenost od vlastních úderů.

S příchodem hlavních sil svazků do pásma účinné palby dělostřelectva protivníka se zpravidla rozvíjí dělostřelectvo svazků zasazovaných do sražení a s dělostřelectvem svazků prvního sledu, rozmístěným v pásmu zasazení, umlčuje dělostřelecké a minometné baterie nepřítele, místa velení a radiolokační stanice. Palebnou přípravu zahajují krátkým, ale mohutným palebným přepadem na signál velitele zasazovaného svazku (svazu) s příchodem tanků a bojových vozidel pěchoty do pásma dosahu palby PTRS protivníka (2,5 až 3 km). Útok svazků podporuje dělostřelectvo zpravidla palebnými soustředěními a palbou baterií, čet a děl (raketometů) na jednotlivé cíle.

Úspěšné splnění dalšího úkolu frontu (dalších armádních operací) vyžaduje neustálou podporu pozemních vojsk frontovým letectvem. Proto musíme včas zabezpečit letištní manévry frontovým letectvem na nově vybudovaná letiště, na nepřátelské letiště i na výhodné úseky dálnic, jejichž rychlé ovládnutí musí zabezpečit pozemní vojsko.

Z této charakteristiky situace vojsk frontu při dokončování bližšího úkolu frontu vyplývají i hlavní úkoly pro organizaci, přípravu a plánování **dalších armádních operací**.

Celková situace na frontě může mít různý a často velmi dynamický charakter. Velitel armády a jeho štáb proto bude muset usměrňovat dosavadní činnost vojsk ke splnění dalšího úkolu armády a současně vytvářet výhodné podmínky pro zahájení další armádní operace. Podkladem pro jejich organizaci a plánování bude upřesněné rozhodnutí velitele frontu. Je tomu tak proto, že v některých případech může velitel frontu původní rozhodnutí pro útočnou operaci v důsledku neočekávaných změn v situaci podstatně změnit. Kromě toho může v tomto období zasazovat i druhý sled frontu a může docházet i ke změnám v podřízenosti svazů a svazků.

Pro splnění operačních úkolů v další armádní operaci je nutné využít v maximálním počtu jaderných úderů především ve prospěch zasazení druhého sledu frontu a svazků prvosledových armád, jejichž bojeschopnost byla nejméně narušena a hlavní měrou se podílí na splnění cílů frontové operace.

Při stanovení úkolů svazům a svazkům vycházíme z reálného poměru sil, směle a nešablonovitě určujeme úkoly na směrech, kde nepřítel utrpěl velké ztráty, nebo kde nemá v pohotovosti bližší zálohy.

Při přípravě dalších armádních operací musí velitelé a štáby věnovat zvláštní pozornost organizaci součinnosti. Její náplň je obdobná, jako při zasazování druhých sledů frontu.

Při zasazení do boje bude druhý sled frontu (armády) **překonávat rozsáhlé zamořené prostory.**

Je známo, že velení ozbrojených sil Severoatlantického paktu (NATO) připravuje v příhraničním pásmu i v hloubce válčistiště rozsáhlé používání zátarasů všeho druhu, včetně jaderných min. Těžiště této činnosti je položeno na hlavní operační směry a přístupy k důležitým strategickým objektům. V operační hloubce je nutné počítat i se zátarasy vytvořenými z vodních překážek promyšlenou změnou vodního režimu.

Rozloha a takřka totální devastace takto vzniklých prostorů může podstatným způsobem ovlivnit splnění cílů útočné operace. Např. použitím jaderné munice o celkové mohutnosti 200 megaton mohou vzniknout na válčistišti prostory závalů a ničení o rozloze až 40 tisíc km², lesních závalů na ploše až 8 tisíc km² a může být dočasně vyraženo asi 10 tisíc km silnic. Více jak 40 % zasaženého území může být radioaktivně zamořeno, při čemž 10 % silně nebezpečně.

Proto v takovýchto prostorech musí být činnost druhých sledů rozhodná, vysoce manévrová, rychlá a pevně organizovaná k omezení nebo vyloučení nepříznivých vlivů.

Způsoby překonávání rozsáhlých zavalených a zamořených prostorů, záplav a požárů jsou závislé na konkrétní operační situaci, úkolech vlastních vojsk a činnosti nepřítele v těchto prostorech, i mimo ně. Závisí na meteorologické situaci, úrovni radiace a koncentrace otravných látek, stupni a charakteru ničení terénu, požárů a záplav.

Je důležité co nejdříve zjistit důsledky jaderných úderů, vyhodnotit je a přijmout opatření k snížení jejich negativního vlivu na průběh zasazení druhých sledů. Realizace tohoto úkolu je značně obtížná a vyžaduje od velitelů, štábů i vojsk značného úsilí.

Jestliže to situace dovoluje, bude tyto prostory většina sil nebo alespoň část sil obcházet. Z operačního hlediska je však tento způsob překonávání rozsáhlých zničených a zamořených prostorů svazy nebo svazky méně reálný. Počítáme s tím, že vojska budou tyto prostory překonávat z chodu nebo po krátké přípravě (např. po snížení úrovně radiace).

Nejlepší předpoklady k překonávání zničených a zamořených prostorů mají tankové svazky a útvary. Důležitou úlohu při rozvíjení operace v těchto prostorech mají vzdušné výsadky.

Při všech způsobech překonávání zničených a zamořených prostorů má značný význam účelně organizovaný a kvalitní radiační, chemický a ženíjný průzkum těchto prostorů. Tento průzkum vymezuje zvláště nebezpečné úseky či prostory, které bude nutné obejít a vytyčit osy přesunu.

Objem prací pro vytvoření průchodů rozsáhlými zničenými prostory je značný a časově velmi náročný. Proto ihned po přijetí rozhodnutí velitele je nutné zorganizovat všechna opatření k zabezpečení rychlého a úspěšného překonání těchto prostorů, včetně soustředění a účelného využití techniky pro úpravy cest a přepravních prostředků frontu a armád. Rovněž počítáme s možností přepravy části sil vzduchem.

Překonání rozsáhlých zničených, zamořených a zaplavených prostorů v útočné operaci je vážným úkolem pro velitele a štáby všech stupňů. V operačně taktických propočtech musíme proto přihlížet k důsledkům, které vyplývají z bojové činnosti v těchto prostorech.

Jedním z hlavních úkolů frontu v průběhu útočné operace je **zmaření protiúderu nepřítele a rychlé zničení jeho protiúderného uskupení.**

Protiúderu operačních záloh nepřítele budeme obvykle odrážet ve složité situaci při nevýhodném poměru sil a prostředků, kdy část vojsk prvního sledu frontu bude nucena dočasně přejít do obrany na dosažených čarách.

K zmaření protiúderu a k rychlému zničení protiúderného uskupení je třeba:

— při vedení operace s použitím zbraní hromadného ničení skutečně hromadné, skupinové, jednorázové nebo postupné jaderné nebo chemické úderu na protistojící uskupení nepřítele v prostorech rozmístění a při přesunech v komunikační zóně, tj. na hloubku do 800—1000 km, při přesunech v zóně bojové činnosti, tj. v hloubce 200—300 km a při jeho rozvinování k protiúderu;

— při vedení operace bez použití jaderných zbraní vést úder letectvem a dělostřelectvem na zálohy, letiště, místa velení apod. s maximálním úsilím v době rozvinování uskupení k protiúderu.

Protiúderná uskupení nepřítele můžeme zničit ve střetném sražení nebo rozhodnými protiztečemi a protiúderu do jednoho nebo obou boků vklínivšího se uskupení nepřítele. Protiúder můžeme vést i čelně s cílem rozdělit nepřátelské uskupení a zničit ho po částech.

Není vyloučena taková varianta, kdy část sil armády přejde do dočasné obrany a po vyčerpání záloh nepřítele zničíme protiúderné uskupení rozhodnými protiztečemi nebo protiúderu.

Současně budou sousední armády a divize rozvíjet útok a pronikat nepříteli do boků a týlů.

V průběhu útočné operace mohou vojska frontu samostatně nebo v součinnosti s ostatními fronty **obkličovat a ničit nepřátelská operační uskupení**. Větší uskupení obkličují a ničí současně. Taková uskupení je nutné rychle a rozhodně zeslabit jadernými úderu, rychle ovládnout jeho cesty odchodu, nepřetržitě útočit, rozdělovat a ničit obkličované uskupení po částech, rozhodně rozvíjet útok do hloubky, ničit nepřátelské prostředky jaderného napadení, hluboké zálohy a rušit velení a činnost týlu nepřítele.

Rychlého obkličení nepřítele můžeme dosáhnout úspěšným proniknutím tankových divizí vševojskových armád do boků, na cesty odchodu jeho hlavních uskupení a použitím vzdušných výsadků.

V průběhu ničení obkličovaného nepřítele je nutné organizovat jeho blokování ze vzduchu leteckou armádou a vojskem protivzdušné obrany a tím narušit jeho zásobování a možnost odchodu.

V průběhu útočné operace budou vojska frontu **překonávat velké množství vodních překážek**, na kterých nepřítel bude organizovat obranu. Překonávání vodních překážek útočícími vojsky nesmí snižovat útočné tempo. Proto vodní překážky, nezávisle na jejich šířce a na druhu obrany na nich organizované, musí vojska překonávat z chodu a na široké frontě.

Základní podmínkou úspěchu je pečlivá organizace, ničení prostředků jaderného napadení a protistojícího uskupení na přístupech k vodní překážce a na protilehlém břehu, předstihnutí v ovládnutí důležitých přepravišť předsumutými odřady a výsadky, včasné přisunutí přepravních prostředků k vodní překážce a jejich dovedné využití, rychlé překonávání vodní překážky a nepřetržitě rozvíjení útoku na protilehlém břehu.

Po překonání vodní překážky rozvíjejí vojska okamžitě útok do hloubky, z chodu ničí zbylé skupiny nepřítele a jeho přicházející zálohy.

Závěrem chceme zdůraznit, že zasazení armády druhého sledu nechápeme izolovaně, ale jako součást celkového zámyslu operace k dosažení stanovených cílů tj. zničení nebo dokončení zničení hlavního uskupení nepřítele a ovládnutí určitých prostorů.